

15. 12. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Omluvitelné důvody pro prominutí zmeškání zákonné procesní lhůty ve smyslu občanského soudního řádu

Ustanovení § 58 občanského soudního řádu stanoví, že soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Jelikož zákon bližší vymezení omluvitelných důvodů nestanoví, je nutno hledat výklad tohoto termínu v judikatuře. Jaké důvody lze tedy považovat za omluvitelné ve smyslu uvedeného ustanovení?

Zmeškání zákonné lhůty je možné prominout na návrh účastníka řízení, který je nutné podat do patnácti dnů od odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon. Postupem podle § 58 odst. 1 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád, nelze prominout zmeškání soudcovské lhůty, ale pouze lhůty zákonné. V této souvislosti je nutné si uvědomit, že institut prominutí zmeškání lhůty účastníkovi řízení může znamenat zásah do právní jistoty druhé strany, proto jsou tyto případy posuzovány ze strany soudů velice přísně a obezřetně.

Předpokladem prominutí zmeškané lhůty je to, že důvod je na straně účastníka či jeho zástupce omluvitelný. A jak blíže judikoval Nejvyšší soud, omluvitelným důvodem pro prominutí zmeškání lhůty může být nejen důvod vyplývající z objektivních okolností, ale i zaviněné jednání nebo opomenutí, pokud je lze považovat s ohledem na okolnosti konkrétního případu za omluvitelné. Jde zpravidla o takové skutečnosti objektivní i subjektivní povahy, jež nastanou v průběhu lhůty k učinění úkonu (např. náhlá nemoc nebo úraz, po jejichž odpadnutí je účastník schopen zmeškaný úkon učinit).[1]

Zdravotní problémy

Právě zdravotní problémy účastníka řízení či jeho zástupce tak mohou být omluvitelným důvodem pro prominutí zmeškání lhůty. Soud však v případě návrhu na prominutí zmeškání lhůty z tohoto důvodu bere v úvahu nejen povahu zdravotní indispozice, ale i charakter úkonu, který je nutno učinit.

Doložené zdravotní problémy však musí být objektivně takového charakteru, že účastníka ze zmeškaného důvodu zcela vyloučí, tj. účastník se musí nacházet v takovém stavu, který mu objektivně znemožní úkon učinit v čas. Dle judikatury např. zdravotní problémy, které negativně ovlivňují soustředěnost, koncentraci a orientaci v problému, nejsou samy o sobě důvodem pro zmeškání lhůty.[2] Rozhodující v tomto směru je pak odborný popis zdravotního stavu účastníka.

Jako omluvitelný důvod pro zmeškání lhůty pro podání odporu byl například judikován šok, který způsobilo nenadále úmrtí osoby blízké účastníkovi řízení.[3]

Naopak trvale nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení, který se v průběhu trvání lhůty nikterak nezměnil, není důvodem pro prominutí zmeškání lhůty.[4]

Nedbalost účastníka

Omluvitelným důvodem zpravidla nebude, pokud byl procesní úkon zmeškán v důsledku okolností, které účastník vyvolal sám svojí nedbalostí.

V této souvislosti je možné uvést judikát Nejvyššího soudu, který konstatoval, že důvod zmeškání musí vyplývat z objektivních okolností nezávislých na vůli účastníka, např. nemoc, zpoždění dopravních prostředků, technická závada v komunikaci apod., nikoliv v důsledku nedostatečně pečlivého nakládání s advokátním spisem a opomenutí evidence a sledování běhu odvolací lhůty. V konkrétním případě se pak vyslovil, že odnětí spisu z dispozice právního zástupce však nelze považovat za omluvitelný, neboť je na odpovědnosti účastníka řízení a jeho zástupce, jakým způsobem řídí svoji agendu.[5]

Taktéž omluvitelným důvodem pro zmeškání lhůty k podání úkonu nebude případ, kdy je možné úkon zajistit jiným způsobem. V tomto směru např. přerušení dodávky elektřiny účastníkovi s aktivovanou datovou schránkou ho nezbavuje reálné možnosti učinit procesní úkon včas.[6]

Pro stanovení, zda lze o důvod omluvitelný, je pak zcela nevýznamné, kdy (v jakém okamžiku běhu lhůty - zda na jejím začátku, v průběhu či na konci) k uvedené události, která má za příčinu zmeškání lhůty, mělo dojít. Pokud tedy zákon stanoví pro daný úkon lhůtu, je zcela v dispozici účastníka řízení, aby této lhůty stanovené ve prospěch ochrany jeho práv využil. Nelze mu proto mít k tíži, že daný úkon nepodal dříve, ještě před vznikem události představující omluvitelný důvod.[7]

Mgr. Barbora Horká,
advokátní koncipient

[Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.](#)

Pobřežní 370/4
186 00 Praha 8

Tel.: +420 226 287 000

Fax: +420 226 287 001

e-mail: recepce@belinapartners.cz

-
- [1] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 3383/2013.
[2] Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5 Cmo 338/2011.
[3] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 26 Cdo 5379/2015.
[4] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 26 Cdo 1650/2015.
[5] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 cdo 3383/2013.
[6] Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 8 Cmo 306/2014.
[7] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 26 Cdo 5379/2015.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)